דילמא אתי לאפרושי מן הפטור על החיוב. מימה לי הא איכא טובא דמדאורייתא לא מיחייב ורבען גזרו בהן ולא חיישיען דילמא

נמי דתקינו לאפרושי מפרישן והן שלו איכא היכירא טובא דהוי מדרבנן ולא אתי לאפרושי מן הפטור על החיוב וכן הא דאמר פ"ק

דבילה (דד יג.) הכנים שבולים לעשות מהם עיסה אוכל מהן עראי ופטור אבל אם לאכול קבע חייב מדרבנן כיון דשרו למיכל מינייהו

אתי לאפרושי מן הפטור על החיוב כגון הלוקח מעם הארץ וי"ל כיון דלא חקינו לאפרושי תרומה גדולה ואפילו מעשרות

רבינו חננאל

וניחוש דילמא מפריש

מזה מעשר על אחר

[ש]מחויב מדאורייתא, ונמצא מפריש מעשר מן

. הפטור על החייב. אלמא

חייב למימר

. ומפורש בתחילת סוכה.

שכהן דר בה כולי עלמא

לא פליגי דחייב במזוזה.

כי פליגי בשאר ימות

השנה, רבנן סברי גזרינן לקבוע בה מזוזה כל

השנה אטו שבעת ימים שכהן גדול דר בה, ור׳

יהודה סבר לא גזרינז.

יהודה סבו לא גודים. א"ל אביי והא סוכת החג בחג קתני מכלל

שחלוקתם בשבעת ימי

שחלוקונם בשבעון ימי החג, ופירק רבה פירוק אחר ואמר ודאי לא פליגי

אלא בהני שבעת יומי

אלא בהני שבעת יומי דדר בה כהן גדול, ושני ליה סוכה מלשכה, טעמא

דרבי יהודה בסוכה דבעי

דירת קבע כדתניא סוכה

שהיא גבוהה למעלה

מעשרים אמה פסולה ור׳ יהודה מכשיר עד מ׳ ונ׳

אמה. וכל דירת קבע וכל דירה נמי שהיא לדעתיה,

חייבת במזוזה, אבל דירת כהן גדול בלשכה זו בעל כרחיה היא, לפיכך

מדאורייתא, ווורבנן הוא

דתקינו לה מזוזה שלא יאמרו כהן גדול בבית

האמוריז הוא חרוש. דררי

אינה חייבת

סוכה דירת קבע בעינן.

ונראית כבית (סוכה ז:).

ודילמא אתי לאפרושי מן החיוב על הפמור. האי גוונא אמרינן בפסחים נילה, א] גבי חלתא דארווא ניכלה זר באפייהו, דילמא איכא לחיחש אם יחריש חזה טל אותו שנתחייב וראה פני הבית או מאותו על וה. נהי דאינו מתחייב כלל וה, נה, דהים מתחייב כנכ במעשר עד שיראה פני הבית, מ"מ אם הפריש [בפנו קפו, כן מפפולין [ראשון] שהקדימו בשבולין פטור מתרומה גדולה, וכ"ש אותה שמירחה (אחר) מדתנן במסכת תרומות ואם תרם תרומתו תרומה, הבית. וי"ל דמ"מ יש לחוש גגות א) וקרפיפות לסוכה שמן התורה חייב במעשר ר"ח דרכי יהודה סכר לא גזרינן שאר ימות םברי גורינו. א"ל ככא והא סוכת החג בחג קתני. פירוש ופטרי רבנן אפילו בחג וה״ה לשכת פרהדרין

תום' ישנים

וא"ת והא בכמה מקומות מקנו מעשר מדרבנן ולא גזרו. וי"ל מהכא איכא למיטעי טפי דלא מסקי אטעמא דגזרה היא, אלא סברי דבית גמור חשיבא. וכי אתי לאפרושי מן הפטור על החיוב כו'. דילמא אתי לאפרושי כו'. חימה דמאי ממנו מעשר בשיבולין שפיר דמי, כדקאמריט בעלמא [שבת קכז, ב] מעשר [קודם] שראה פני הבית. ועוד הביא ריב"א ראיה [פ"ח מ"י] אין תורמין דבר שלא נגמרה מלאכתו על דבר שנגמרה מלאכתו וכל שכן האי שנגמרה מלאכתו אלא שלא ראה פני או הביאה [במוץ], דס"ד שמן החורה פטור במעשר אפילו הוא באכילת (עראי) [קבע] ויבא להפרישו על אותו שהכנים במוץ לבית לענין אכילת קבע דלא שרינן אלא לבהממו בלבד. ה"ג בקונשרם ובפירוש בחג וה"ה נשכת פרהדרץ ביוה"כ. וא"ח וכי לא היה יודע אביי דבחג קחני. וי"ל דודאי ידע והוא לא מיירי אלא בלשכה, אבל בסוכה מחייב כל ז' מדרבט, והיה יכול ודאי להקשות דרבנן אדרבנן דפטרי ולעיל מחייבי, אלא שהיה יכול , סנח שהיה יכול לומר דמרי רבנן נינהו ומיהו קשה קלת דאמאי לא קפריך ליה רבא בהדיא דר"י אדר" יהודר דר"י אדר" יהודה קשיא דרבנן אדרבנן לא קשיא. קשה קלת דמשמע דאי לא הוה תני בחג הוה לתי עפיר, וכ"ש דקשה אתי שפיר, וכ"ש דקשה טפי דר"י אדר' יהודה,

עראי בלא מעשר איכא היכירא דמידי דמיחייב מדאורייתא אסור לאכול אפי׳ עראי אחר מירוח כדתנן בפ"ק דמסכת פיאה (מ"ו) מאכילין לחיות ולעופות עד שימרח אבל בתר מירוח לא וכל אכילת בהמה חשיב אכילת עראי וא"ת והא תקינו להפריש על תבואה שלקח מן הנכרי למ"ד יש קנין לנכרי להפקיע מיד מעשר ולא חיים דילמא אתי לאפרושי מן הפטור על החיוב וי"ל בתבואת נכרי ליכא דטעי וכן יש לתרך על תבואת חוצה לארך שהיו מפרישין ממנה מרומה ומעשר עד שלא באו הרובים וביטלוה כדאיתא בירושלמי דליכא דטעי ועליך שאינו נקוב נמי דחייב מדרבנן הא אמרינן בפ׳ האשה רבה (יבמות דף פט.) גבי משחינו נקוב על הנקוב תרומה ויחזור ויתרום בתרי מני ניית בחד מנא לא ניית אבל הכא אי מחייבינן ליה לאפרושי טעי וסבר דמדאורייתא חייב דמי מפים לידע איזו דירה קבועה דאורייתא

דילמא אתי לאפרושי מן החיוב על הפטור

ומן הפטור על החיוב אלא אמר אביי בשבעה דכולי עלמא לא פליגי דמיחייבא כי פליגי בשאר ימות השנה רבנן סברי גזרינן שאר ימות השנה אטו שבעה ור' יהודה סבר לא גזרינן א"ל רבא והא סוכת החג בחג קתני אלא אמר רבא בשאר ימות השנה כ"ע לא פליגי דפטורה כי פליגי בשבעה וסוכה מעמא לחוד ולשכה מעמא לחוד סוכה מעמא לחוד רבי יהודה למעמיה דאמר יסוכה דירת קבע בעינן ומיחייבא במזוזה ורבגן לשעמייהו דאמרי סוכה דירת עראי בעינן ולא מיחייבא במזוזה ולשכה מעמא לחוד רבנן סברי דירה בעל כרחה שמה דירה ורבי יהודה סבר דירה בעל כרחה לא שמה דירה ומדרבנן הוא דתקינו לה שלא יאמרו כהן גדול חבוש בבית האסורין מאן תנא להא דתנו רבנן

פרישה לא פליג ר' יהודה דודאי מיחייב דומיא דסוכה: כי פליגי בשאר ימות השנה. רבנן סברי גזרינן שאר ימות השנה אטו שבעה ור' יהודה סבר לא גזרינן אלא לשכת פרהדרין בשאר ימות השנה היה לה מוחה כדי שתהא מוחזקת לכל יודעיה כבית דירה גמורה שלא יאמרו על הכהן בשבעת ימי הפרישה בבית האסורין חבוש: והא סוכת החג נחג קחני. ופטרי רבנן אלמא בשבעה נמי איכא למאן דפטר: כי פליגי בשבעה. בין בלשכה בין בסוכה והפוטר כאו מחייב כאן והחליפו דבריהם: וסוכה טעמא לחוד כו'. ר' יהודה לטעמיה דאמר במסכת סוכה (דף ז:) דירת קבע היא והכשיר סוכה גבוה מעשרים אמה שאינה ראויה ליעשות אלא במחיצת קבע הלכך בית חשיבא נמי לענין מוחה:

אלא אמר אביי. בשבעת ימים של

דכיון דבההוא שעתא דיירי בה בקבע וחזו דמחייבינן לה במעשר סבר דדירה גמורה חשבינן לה ואתי לאפרושי מן הפטור על החיוב: רבנן סברי גזרינן שאר ימות חשנה. וה"פ שנה היתה דירה שבעה להכי גזרינן שאר ימות השנה וה"פ שנה היתה דירה שבעה להכי גזרינן שאר ימות השנה. וה"פ שנה היתה דירה שבעה להכי גזרינן שאר ימות השנה וה"פ והלא כמה לשכות שהיה בהן בית דירה לפעמים לשום צורך ואפי׳ הכי לא גזרינן בהן שאר ימות השנה אטו הנך יומי אלא

לשכת פרהדרין גזירה אע"ג דלרבנן למי גזירה היתה כדפי' הכי קאמר ר' יהודה גזירה אחריתי שלא יאמרו כ"ג חבוש בבית האסורין הוא: רבנן סברי גזרינן ור' יהודה סבר לא גזרינן. כן היא גי' רש"י ופירוש דאדלעיל קאי אלשכת פרהדרין והשתא לא תיקשי דר' יהודה אדר׳ יהודה דהא דמחייב ר׳ יהודה בסוכה ואפי׳ מדאורייתא מדמחייב במעשר היינו בז׳ ימי החג והא דפטר לעיל מדאורייתא היינו בשאר ימות השנה וקשיא לן מאי אינטריך רבא למפרך מלישנא דברייתא דקתני סוכת החג בחג בלא ברייתא תיקשי ליה לאביי מדברי עצמו דכי היכי דלא תקשה דר' יהודה אדר"י מוקי לברייתא דסוכה בז' ימי החג דאי לאו הכי לא הוה משני מידי ממאי דפרכינו מעיקרא וא"כ בלא לישנא דברייתא דסוכת החג בחג חיקשי לאביי דעל כרחך בחג איירי ועוד דוחק הוא לומר דכי קאמר לעיל וכי חימא מדרבטן לריכא למימר גזירה אטו דירה גמורה קשה א"כ לעיל נמי בלשכת פרהדרין נלטרך לפרש גזירה דר' יהודה אטו דירה גמורה כי הכא ואם כן לא הוי כי מסקנא דמפרשינן משום שלא יאמרו כ"ג חבוש הוא ועוד אי גזרינן בלשכת פרהדרין אטו דירה גמורה א״כ בשאר כל הלשכות נמי שהיה בהן בית דירה אמאי לא הוה להן מזוזה ניגזור אטו דירה גמורה מיהו זה נוכל ליישב דהכי פריך והלא כמה לשכות שהיה בהן דירת עראי כגון לשכות שהיו שומרים בלילה ולא ביום שלא היה להם מווזה ואם איתא לייעב ליטפי פרץ יוטמו פנה משכות שהיט באן לינת עומי לגון משכות שאי שוותים בפנים זכח יוטח בירה גמורה והך דהיה דבדירת עראי כזו חייב דאורייתא בשעת דירה א"כ הגך נמי ניחייבו בליליא אלא ע"כ גזירה דרבגן היתה אטו דירה גמורה והך בה דירת ז' ביממא וליליא מיחלפא בדירה גמורה אבל הגך לא מיחלפין הלכך לא גזרו בהן ועוד קשה מאי האי דפריך והא סוכת החג בחג קתני דמשמע דלא פריך אלא מדקתני בחג אבל אי הוה תני סוכת החג סתמא לא הוה קשה ליה ואמאי דאעפ"כ מיקשי ליה ההיא דלעיל מחייבי רבנן אף בשאר ימות השנה ולא מצי לחלק בין סוכה ללשכת פרהדרין כמו שחילקתי לעיל דא"כ מאי פריך והא סוכת החג כו' לימא דרבנן אע"ג דגבי לשכת פרהדרין גזרי אפי' בשאר ימות השנה בסוכת החג פטרי אפילו בחג משום דסוכה לא חשיבה דירה כולי האי כלשכת פרהדרין אלה על כרחך אביי ורבה לית להו האי סברא לחלק בין סוכה ללשכת פרהדרין ואדרבה הכי הוה ליה למימר דר' יהודה אדרבי יהודה קשיא דרבנן אדרבנן לא קשיא דמתוך תירוצו של אביי שהוא בא לתרך לרבי יהודה קשה טפי לרבנן מדמעיקרא דאפילו בלא שינויא דאביי קשיא דרבנן אפילו כי מוקמינן לשני הברייתות בשבעה כ"ש לאביי דאמר דרבנן מחייבי לעיל אפילו בשאר ימות השנה והכא פטרי אפילו בחג ועוד כיון דרבנן דלעיל לא מחייבי אלא משום גזירה ורבי יהודה לא אתא לאיפלוגי עלייהו אלא בהא דאין הטעם משום גזירה דשאר ימות השנה אטו ז' אלא משום שמא יאמרו כהן גדול חבוש הוא אם כן לא הוה ליה למימר בהאי לישנא לשכת פרהדרין גזירה היתה כיון דלרבנן נמי גזירה היתה אלא איבעי ליה לפרושי הגזירה שלא יאמרו כהן גדול חבוש הוא ועוד בכל הספרים ישנים שראיתי גרסי׳ בהו איפכא דרבנן סברי לא גורינן ור׳ יהודה סבר גזרינן ונראה לי כל הסוגיא בע"א דהאי דקאמר וכי חימא מדרבנן היינו משום שמא יאמרו היושב בסוכה בחג חבוש הוא בבית האסורין וכו' עד בשבעה כולי עלמא לא פליגי בין בלשכה בין בסוכה כי פליגי בשאר ימות השנה בין בלשכה בין בסוכה רבנן סברי לא גזרינן והכי פי׳ גבי לשכה חוץ מלשכת פרהדרין שבה היתה דירה פי' בשעה שבה היתה דירה דהיינו כל ז' ותו לא מיחייבא מדאורייתא אבל גזירה לרבנן לית להו אמר ר' יהודה לדידכו דאמריתו דכל ז' מדאורייתא והלא כמה לשכות שהיה בהן דירת עראי כזו ולא היה להם מזוזה ואפי' בשעה שהיה בהן דירה אלא לשכת פרהדרין גזירה היתה שלא יאמרו כ"ג חבוש וכיון דמההוא טעמא הוא היה לה מוזוה כל השנה כי היכי דתיפרסם מילתא לכל דדירה מעלייתא היא ולא יאמרו כהן גדול בבית האסורים הוא חבוש וגבי סוכה נמי שבעה דחג כולי עלמא לא פליגי דחייב לרבנן מדאורייתא ולרבי יהודה מדרבנן כמו לגבי לשכת פרהדרין כי פליגי בשאר ימות השנה רבנן לא גזרו שאר ימות השנה אטו חג ור' יהודה גזר שלא יאמרו היושב בסוכה בחג חבוש בבית האסורין הוא ויש בדבר גנאי ובזוי מלוה ונראה כאילו הקב״ה מטריח על ישראל וחובשן בבית האסורים להכי חייבת במזוזה

אפילו מדרבנן, ורבנן פטרי הכא ולעיל מחייבי. אך בזה י"ל דר' יהודה לא מחייב י"ל דר' יהודה לא מחייב יינ דרי יהודה נח מחייב היכא אלא מדיבנון דגור אטו בית, אבל בלשכה לא גזר מטעם דסוכה לכל מסורה כדפרישית לעיל. ויש ספרים דגרסי איפכא דרבי יהודה סבר דגורינן שאר ימות השנה אטו שבעה ורבנן סברי לא גזרינן, והשאא אמי שפיר דפריך והא סוכת החג בחג קחני, דפריך על הא דמוקי לה שלא בחג, אבל מ"מ קשיא מה ס"ד דאביי והא בחג קחני, אם לא מאמר דסבר אביי תני סוכת החג. אבל עוד קשה דרבי יהודה ארבו אדבור ורבנן אדרבנן כדפרשתי. ורבי יהודה לבשפור האסר סובה דירת קבע בעיגן, ווא"ת רבי מאיר אית ליה סובה דירת קבע בעינן) גבי כולהו סבירא להו סוכה דירת קבע בעינן (סוכה ז, כן, ואפילו הכי פטר סוכה ממווזה התם בפ"ק (ח, ב) גבי זו לפנים מזוו. ""ל דהתם בשאר ימוח השנה ולא כחג. אבל אין לומר דאף דרבי מאיר מצריך דירת קבע מ"מ פטר לה ממווזה דלא בעי דירת קבע כמו ר' יהודה, דעל כרחיה כולהו הני תנאי דהתם לא שוו בדירת קבע, דלרבי לריך ד' אמות ולבית שמאי ראשו

תום' ישנים (המשך) ורובו ושולחנו. דהא מ"מ קבע יותר מהך, דהא רבי קבע יותר ליה דירת קבע יותר מב"ש דמנריך בסוכה ד' זמות על ד׳ לא מצרכי אלא ראשו ורובו ושולחנו, ורבי יוחנן סבר לה כרבי דאמר ד' אמות על ד' אמות ומכשיר סוכה עגולה ככבשן, ור"מ פוסל סוכה עגולה, אלמא מצריך ביותר דירת קבע. ועוד כי אין נראה לחלק לענין דירת סוכה של קבע לענין מזוחה כדאמר בריש פרק הישן [כא, צ] ואב״א רבי יהודה לטעמיה דאמר סוכה דירת קבע בעינן והוי מטה אהל עראי ולא אתי אהל עראי ומבטל אהל קבע, ור״ש סבר אחי אהל עראי ומדעל אהל קבע, ואמאי קאמר הכי לימא דר"ש סבר דסוכה ניתח דרים סבר דסוכה לא הוי כל כך אהל קבע ואינו אהל קבע כתו רבי יהודה, אלתא שכולן הן שוין לענין דירת קבע לענין שאר לענין מזוחה, כי למה נחלק לענין מזוחה, כי למה נחלק בדחוקים בדבר שחין לריכין. ה"ר אלחנן. רבי יהודה

לשעמיה דאמר סובה דירת קבע בעיגן. ורגא לטעמיה דמפרש בריש סוכה [ב, א] דטעמיה דרבי יהודה תשום דירת קבע בעיגן, וכל שאר אמוראי דהתם ליח להו דרבא דהכא. אי נמי דאים להו דרבא וסברי דמהכא יש להוכיח (מדרי) [דלרי] יהודה סוכה ביפק , וכל שנה מנותני היאמר של היא ליכוד למשמע מיניה. ורבי יהורה סבר דירה בעל ברחיה לא שבח דירה. וקור ] היא סוכט בעל כלחיה הוא שאינו זו מביחו ואשמן ובניו בבית והולך הנה והנה. וא״ת אמאי דחיק למיתלי טעמא דרבי יהודה בהכי, לימא בעל כלחיה הוא שאינו זו מביחו ואשמו ובניו בבית והולך הנה והנה. וא״ת אמאי דחיק למיתלי טעמא דרבי יהודה בהכי, לימא דטעמיה דרבי יהודה דפטר לשכת פרהדרין משום דלא הולקה ירושלים לשבטים ושמעינן ליה לקמן אף בית הכנסת של כרכים. ו"יל דאי הוה פטר ליה רבי יהודה מטעם דלא נחלקה לא הוה שייך לחיובי ביה מוזה משום גזירה שמא יאמרו כו' דכולי עלמא ידעי דהר הבית פטור ממוזה דלא ביתו הוא. ובירושלמי (פ"א ה"א] יש ברייתא דתני בה ובשעריך פרט לשערי הר הבית לשכות ועזרה. ותניא אידך לרבות, ומוקי לה חדא כר׳ יהודה וחדא כרבנן.

דר׳ יהודה מחייב הכא מן